

**ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)
ФІЛІЯ «РАФАЛІВСЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАРСТВО»**

вул. Привокзальна 1, смт. Рафалівка, Вараський р-н, Рівненська обл., 34371

e-mail: vollisgosp@ukr.net, код ЄДРПОУ 45088216, тел. (03634) 5-32-67

На підставі наказу №985 від 04.11.2022р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Філії «Рафалівське лісове господарство»

ДП «Ліси України»

Сергій ПЕТРУК

2024 р.

Звіт

за результатами післяпроектного моніторингу впливу на довкілля

(2023 звітний рік)

планованої діяльності:

«Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок.

Суцільні рубки головного користування – площа 266,0 га щорічно, суцільні

санітарні рубки – площа 50,5 га щорічно»

Філія «Рафалівське лісове господарство»

ДП «Ліси України»,

у відповідності до Висновку з оцінки впливу на довкілля

від 29 листопада 2021р. № 21/01-20216248128/1

смт. Рафалівка – 2024

Інтенсивний антропогенний вплив на біорізноманіття Волинського Полісся ставить під загрозу існування місцезростань рідкісних та зникаючих видів. У зв'язку з цим унікальний в ботаніко-географічному відношенні регіон поступово втрачає специфічні риси рослинного покриву. Виходячи з цього охорони заслуговує кожна ділянка Волинського Полісся, на яких збереглися рідкісні види та угруповання.

Мета і завдання дослідження. Мета роботи полягає у встановленні еколого-ценотичних особливостей рослинного покриву, виявлення місцезнаходження видів флори, фауни та угруповань, які підлягають охороні та збереженню: об'єкти Червоної книги України; види з додатків 1, 2 і 3 до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування у Європі (Бернської Конвенції) та з додатку 1 Резолюції №6 (1998) даної Конвенції; рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; природні оселища (біотопи), що підлягають збереженню з додатку Резолюції 4 (1998) до Бернської Конвенції в лісах Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України».

Для досягнення мети передбачено виконати наступні завдання:

- дослідити рослинний покрив в лісах Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України»;
- встановити наявність рідкісних і зникаючих видів флори та фауни (видів Червоної книги України та Резолюції 6 Бернської конвенції);
- встановити наявність угруповань Зеленої книги України та оселищ Резолюції 4 Бернської конвенції;
- встановити наявність об'єктів природно-заповідного фонду України та «Смарагдової мережі України»;
- установити можливий вплив планової діяльності на природні комплекси;

Об'єкт дослідження – біорізноманіття в лісах Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України».

Предмет дослідження – поширення, еколого-ценотичні особливості та охорона видів флори та фауни на території планової діяльності.

Методи дослідження: польові (флористичні та еколого-популяційні) здійснювалися маршрутно-експедиційним способом; камеральні (ідентифікаційний, обробка гербарних колекцій, ботаніко-географічний, порівняльно-флористичний, картографічний) методи.

Вивчення біорізноманіття у лісах Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» проводилось у вегетаційний сезон 2019-2023 років під час маршрутних досліджень Волинського Полісся із складанням геоботанічних описів.

Досліджувались території об'єктів Смарагдової мережі України, об'єктів природно-заповідного фонду.

За матеріалами дослідження складено квартально-видільний перелік місцезнаходження видів флори, фауни та угруповань, які підлягають охороні та збереженню: об'єкти Червоної книги України; види з додатків 1, 2 і 3 до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування у Європі (Бернської Конвенції) та з додатку 1 Резолюції №6 (1998) даної Конвенції; рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; природні оселища (біотопи), що підлягають збереженню з додатку Резолюції 4 (1998) до Бернської Конвенції в межах Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» для подальшого моніторингу за їхнім станом.

20-22 травня, 30 серпня 2021 року, 17 серпня 2022 року, 8 червня 2023 року повторно обстежені ділянки, що заплановані для проведення рубок із фонду головного користування на 2023-2024 роки та прилеглі території в межах 100 м, санітарних рубань робочою групою у складі:

Глінська Світлана Олегівна – кандидат біологічних наук, доцент кафедри екології, географії та хімії РДГУ;

Штокало Степан Степанович – аспірант спеціальності 101 Екологія РДГУ;

Босак Юрій Васильович - головний лісничий;

Мельник Володимир Миколайович- начальник відділу лісового господарства;

Муравинець Олександр Вікторович – пров. інженер лісозаготівель господарства;

Шарабар Олександр Петрович - лісничий Любахівського лісництва;

Ковтунік Валентин Антонович - лісничий Мульчицького лісництва;
Коцюбайло Владислав Валентинович – в.о. лісничого Озерецького лісництва;
Ковальчук Сергій Петрович - лісничий Полицького лісництва;
Ворожбит Олег Віталійович - в.о.лісничого Рафалівського лісництва;
Губеня Вадим В"ячеславович - лісничий Собіщицького лісництва;
Денисюк Олег Іванович - в.о. лісничого Сопачівського лісництва.

У ході складання маршрутних шляхів було проаналізовано таксаційні матеріали, з метою деталізації складу, структури, віку деревостанів, для побудови найбільш доцільних та оптимізованих шляхів обстеження.

Враховуючи переважання на Волинському Поліссі соснових насаджень, в яких малопоширені раритетні види та угруповання, дослідження проводилося у кварталах, де запланована планова діяльність у кількох суміжних виділах та вздовж маршрутів нанесених на картах. Дослідження проводилося двома робочими групами із біологами Глінською С.О. і Штокало С.С. Це дозволило обстежити ділянки фонду головного користування і скласти переліки раритетних видів та угруповань для лісгоспу.

Для кожного лісництва складено карти поширення раритетних видів та угруповань. На планово-картографічному матеріалі зазначено об'єкти планованої діяльності, раритетні види і угруповання та об'єкти природно-заповідного фонду.

1. Характеристика Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України»

Наприкінці 2022 року ДП «Рафалівське лісове господарство» було реорганізоване у Філію «Рафалівське лісове господарство» Державного спеціалізованого підприємства «Ліси України» (наказ Державного агентства лісових ресурсів України №985 від 04.11.2022р.) (Додаток А).

Філія «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» площею 48887,3 га розташоване в північно-західній частині Рівненської області на території Вараського з 2021 року (Володимирецького та Зарічненського) адміністративного району(рис. 1.1.).

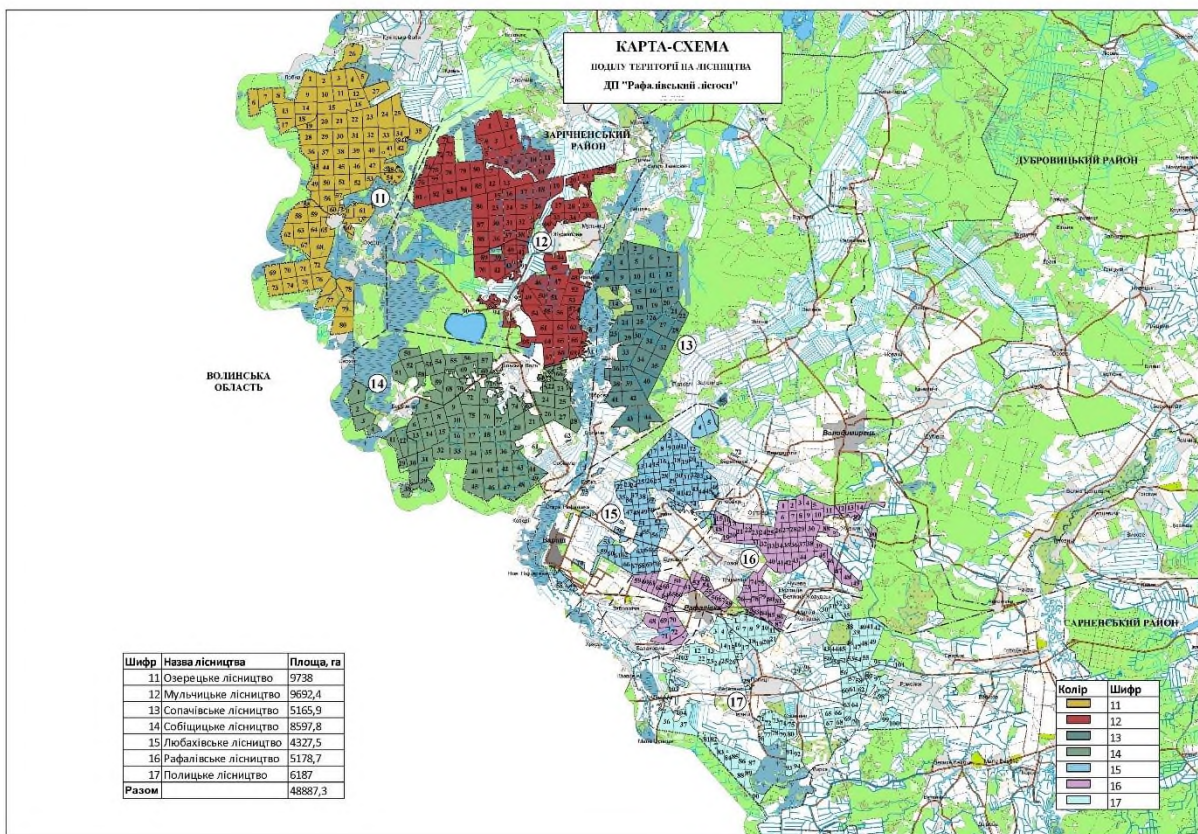

Рис. 1.1. Карта поділу лісів за категоріями

Адміністративно-організаційна структура лісгоспу наводиться в таблиці 1.1.

Таблиця 1.1.

Адміністративно-організаційна структура підприємства

Найменування лісництв, місцезнаходження контор	Адміністративні райони, міста обласного підпорядкування	Площа, Га
Озерецьке	Володимирецький (Вараський з 2021 року)	9407,7
с. Озерці	Зарічненський (Вараський з 2021 року)	330,3
Разом по лісництву		9738,0
Мульчицьке	Володимирецький (Вараський з 2021 року)	6354,6
с. Рудка	Зарічненський (Вараський з 2021 року)	3337,8
Разом по лісництву		9692,4
Сопачівське	Володимирецький (Вараський з 2021 року)	5165,9
с. Сопачів		
Собіщицьке	Володимирецький (Вараський з 2021 року)	8597,8
с. Стара Рафалівка		
Любахівське	Володимирецький (Вараський з 2021 року)	4314,5
с. Любахи	м. Вараш	13,0
Разом по лісництву		4327,5
Рафалівське	Володимирецький (Вараський з 2021 року)	5178,7
сmt. Рафалівка		
Полицьке	Володимирецький (Вараський з 2021 року)	6187,0
с. Полиці		
Всього по лісгоспу		48887,3
в т. ч. за адмінрайонами	Володимирецький (Вараський з 2021 року)	45206,2
	Зарічненський (Вараський з 2021 року)	3668,1
	м. Вараш	13,0

2. Організація проведення робіт післяпроектного моніторингу

У відповідності до отриманого Висновку з оцінки впливу на довкілля від 29.11.2021 року №21/01-20216248128/1 планованої діяльності Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» «Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок. Суцільні рубки головного користування – площа 266,0 га щорічно, суцільні санітарні рубки – площа 50,5 га щорічно» (реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності 20216248128) та до погодженого з Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів України графіку післяпроектного моніторингу передбачались наступні роботи:

№	Предмет дослідження	Періодичність здійснення	Умови звітності
1.	Комплекс заходів для усунення негативних впливів на водні ресурси від проведення рубок на ділянках, що безпосередньо здійснюють вплив на гідрологічний режим водних об'єктів	Одноразово	До початку провадження планованої діяльності
2.	Перелік кварталів та видів, де згідно умов висновку заборонено здійснювати плановану діяльність, в тому числі природні оселища (біотопи), що охороняються у рамках Бернської Конвенції на яких виявлено види фауни і флори, які занесені до Червоної книги України	Одноразово	До початку провадження планованої діяльності
3.	Перелік ділянок, що входять до охоронних зон пралісів, квазіпралісів, та природних лісів та будуть виключені з фонду рубок головного користування	Одноразово	До початку провадження планованої діяльності

№	Предмет дослідження	Періодичність здійснення	Умови звітності
4.	Проведення дослідження щодо впливу планованої діяльності на ґрунтовий покрив на ділянках, крім: Рафалівського лісництва – квартал 54 (виділ 23-1,7 га), квартал 33 (виділ 14- 5,9 га); Полицького лісництва – квартал 73 (виділ 19-3,5 га), квартал 55 (виділ 12-5,4 га); Озерського лісництва – квартал 10 (виділ 2-10,5 га), квартал 11 (виділ 20-1,8 га); Мульчицького лісництва – квартал 63 (виділ 26-2,8 га), квартал 46 (виділ 38-7,4 га); Сопачівського лісництва – квартал 33 (виділ 22-3,5 га), квартал 39 (виділ 43-2,7 га); Любахівського лісництва – квартал 37 (виділ 8-2,8 га), квартал 5 (виділ 43-2,7 га)	Перед початком здійснення рубок	Результати післяпроектного моніторингу (звіти післяпроектного моніторингу) подаються щорічно протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу та центрального апарату Держекоінспекції
5.	Дослідження стану ґрунтів та активізації ерозійних процесів	Один раз на рік, після завершення рубок на оцінених ділянках	, а також забезпечується опублікування результатів на власному вебсайті (в разі наявності) або вебсайтах органів місцевого самоврядування
6.	Інформація щодо проведення лісовідновлення на лісосіках рубок головного користування	Один раз на рік	відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазнати впливу планованої діяльності.
7.	Дослідження на наявність природних оселищ (біотопів) Бернської Конвенції (додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції) та рідкісних і зникаючих видів флори та фауни (видів Червоної книги України та Резолюції 6 Бернської конвенції) разом з квартално-видільним переліком	Перед початком здійснення рубок головного користування	Післяпроектний моніторинг здійснюється протягом провадження планованої діяльності та
8.	Здійснення обліку заготовленої деревини та лісопродукції: інформація щодо здійснення заходів державного нагляду (контролю) в сфері охорони навколишнього природного середовища в частині	Один раз на рік	

№	Предмет дослідження	Періодичність здійснення	Умови звітності
	обліку заготовленої деревини та лісопродукції		п'яти років після закінчення планованої діяльності
9.	Проведення роботи та надання інформації з метою проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів відповідно до вимог «Методики визначення належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів»	Один раз на рік	
10.	У разі виявлення під час досліджень впливу планованої діяльності на ґрунтовий покрив розвитку ерозійних та/чи зсувних процесів тощо, рубки головного користування на таких ділянках здійснювати забороняється (інформацію з переліком кварталів та виділів, які згідно досліджень щодо впливу планованої діяльності на ґрунтовий покрив повинні бути виключені з фонду рубок головного користування надати до Міндовкілля)	-	

Результати післяпроектного моніторингу подаються щорічно протягом наступного місяця за звітним до уповноваженого центрального органу та центрального апарату Держекоінспекції, а також забезпечується опублікування результатів на власному вебсайті (у разі наявності) або вебсайтах органів місцевого самоврядування відповідних адміністративно-територіальних одиниць, що можуть зазначати впливу планованої діяльності.

Моніторинг дослідження щодо впливу на види та оселища об'єктів занесених в список, що охороняються Конвенцією про охорону дикої флори та фауни і природних середовищ існування в Європі здійснюється шляхом щоквартального обстеження територій провадження планової діяльності, під час яких ідентифікуються рідкісні види тварин і рослин та оселищ і місця зростання та

перебування видів тварин та рослин занесених до Червоної книги України. Основний період ідентифікації місцезростань рідкісних рослин – період активної вегетації.

Моніторинг за деревоживучими комахами на місці провадження планової діяльності здійснюється також шляхом обстеження територій та оглядом і контролем територій, на яких спостерігається висихання деревини в результаті хвороб лісу або життєдіяльності шкідників.

Огляд місць заготівлі деревини, інших продуктів лісу та використання корисних властивостей лісів здійснюється на кварталах, що відпрацювалися, здійснюється ланкою з відведення і таксації лісосік та повторно – при обстеженні територій провадження планової діяльності.

Облік заготовленої деревини та лісопродукції здійснюється згідно Наказу Держкомлісгоспу України №403 від 22.11.2010 «Про підвищення якості відведення лісосік» із змінами від 18.07.2011 року № 508.

Квартально-видільний перелік ідентифікованих місць зростання та перебування видів тварин та рослин занесених до Червоної книги України на місцях впровадження планової діяльності буде складено за результатами щоквартальних обстежень та звітів післяпроектного моніторингу.

За результатами моніторингу із залученням експертів, розробляється та впроваджується система заходів щодо зменшення негативного впливу планової діяльності на компоненти біологічного різноманіття.

Обстеження територій провадження планової діяльності Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України», огляд місць заготівлі деревини, інших продуктів лісу та використання корисних властивостей лісів з метою виявлення повноти і правильності розробки лісосік, заготівлі другорядних лісових матеріалів, здійснення побічних лісових користувань, а також виявлення залишених недорубів, невивезеної деревини і другорядних лісових матеріалів буде здійснено з участю інженерно-технічних працівників підприємства.

3. Результати післяпроектного моніторингу

3.1. Формування Смарагдової мережі

Смарагдова мережа України (Emerald network) - українська частина мережі NATURA 2000 Європи.

Об'єкти Смарагдової мережі описано за інтерактивною картою <http://emerald.net.ua/> та посібником «Смарагдова мережа в Україні».

Опис рідкісних угруповань описано за «Тлумачним посібником оселищ Резолюції №4 Бернської конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони».

Території, виділені для включення до Смарагдової мережі в лісгоспі відсутні.

В районі розташування лісгоспу до Смарагдової мережі відноситься територія Рівненського природного заповідника навколо озера Біле та Черемського природного заповідника.

Територія Озерецького, Мульчицького і Собіщицького лісництв оточує Білоозерське відділення Рівненського природного заповідника, що включений до об'єкту Смарагдової мережі UA0000023 – Рівненський природний заповідник площею 42924 га (рис. 3.1.).

Територія Озерецького лісництва межує з Черемським природним заповідником, що включений до об'єкту Смарагдової мережі UA0000024 – Черемський природний заповідник площею 2949 га.

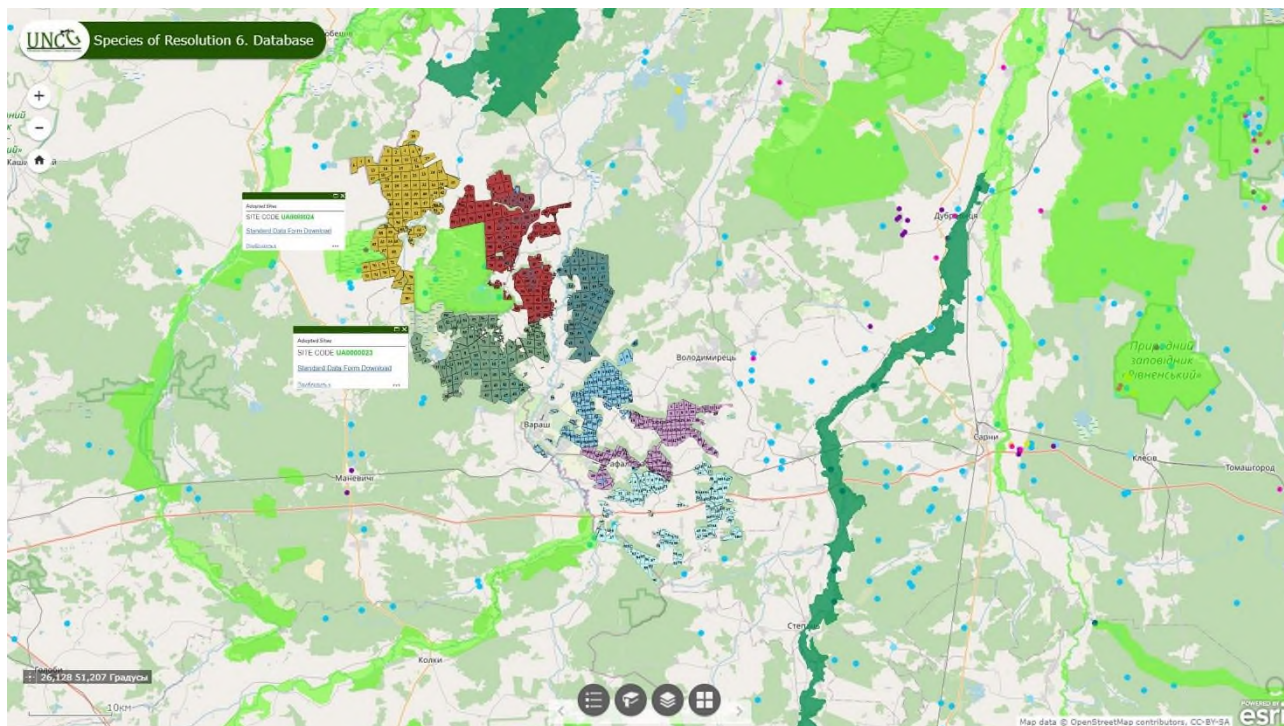

Рис. 3.1. Карта об'єктів Смарагдової мережі Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України»

Під час дослідження рослинного покриву Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» виявлено природні оселища (біотопи) Бернської Конвенції (додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції) (табл. 3.1.).

Таблиця 3.1.

***Природні оселища (біотопи) Бернської Конвенції
(додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції)***

	Оселища	Рослинні угруповання	Лісництво	Квартал, виділ	Площа, га
C1.2 Постійні мезотрофні озера, ставки та водойми					
C1.22 Вільноплаваючі угруповання мезотрофних Водойм					
C1.222	Вільноплаваючі скупчення <i>Hydrocharis morsus-ranae</i>	<i>Hydrocharitetum morsus-ranae</i>	Озерецьке		
C1.224	Вільноплаваючі колонії <i>Utricularia australis</i> та <i>Utricularia vulgaris</i>	<i>Lemno-Utricularietum vulgaris</i>	Озерецьке		
C1.3 Постійні евтрофні озера, ставки і водойми					
C1.34 Укорінена плаваюча рослинність евтрофних водойм					
C1.341 Мілководні плаваючі угруповання					

	Оселища	Рослинні угруповання	Лісництво	Квартал, виділ	Площа, га
C1.3413	Зарості <i>Hottonia palustris</i> на мілководдях	<i>Batrachion fluitantis</i> , <i>Ranunculion aquatilis</i> частково.	Мульчицьке		
C1.4	Постійні дистрофні озера, ставки та водойми	<i>Nymphaeion albae</i> , <i>Potamogetonion</i> , <i>Scheuchzerion palustris</i> , <i>Sphagno-Utricularion</i> .	Мульчицьке		
C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків					
C2.33	Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків	<i>Batrachion fluitantis</i> , <i>Nymphaeion albae</i> , <i>Potamogetonion</i>	Сопачівське		
D Трясовини, верхові та низинні болота					
D2 Долинні трясовини, бідні низинні болота та перехідні трясовини					
D2.3	Перехідні трясовини та сплавини	<i>Caricion fuscae</i> , <i>Sphagno-Caricion canescentis</i> .	Мульчицьке		
G1 Широколистяні листопадні ліси					
G1.5 Широколистяні заболочені ліси на кислому торфі					
G1.51	Березові ліси зі сфагновими мохами	<i>Betulion pubescentis</i>	Озерецьке		
G1.8	Ацидофільні ліси з домінуванням <i>Quercus</i>	<i>Agrostio-Quercion petraeae</i> , <i>Quercion petraeae</i> .	Рафалівське		
G3 Хвойні ліси					
G3.E	Заболочені хвойні ліси неморальної зони	<i>Sphagnion medii</i> , <i>Salicion cinereae</i> , <i>Piceion excelsae</i> , <i>Dicrano-Pinion sylvestris</i> , <i>Sphagno-Betuletalia pubescentis</i> , <i>Betulion pubescentis</i> .	Озерецьке		
X Комплекси оселищ					
X04	Комплекси верхових боліт	<i>Sphagnetalia medii</i> , <i>Scheuchzerietalia palustris</i> частково, <i>Littorelletalia uniflorae</i> частково, <i>Caricetalia fuscae</i> частково	Мульчицьке		

Квартально-видільний перелік надається у звіті з конфіденційною інформацією.

Під час дослідження рослинного покриву Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» виявлено 10 природних оселищ (біотопи) Бернської Конвенції (додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції): C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*, C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*, C1.3413 Запості *Hottonia palustris* на мілководдях, C1.4 Постійні дистрофні озера, ставки та водойми, C2.33 Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків, D2.3 Перехідні трясовини та сплавини, G1.51 Березові ліси зі сфагновими мохами, G1.8 Ацидофільні ліси з домінуванням *Quercus*, G3.E Заболочені хвойні ліси неморальної зони, X04 Комплекси верхових боліт.

Отже, Природні оселища (біотопи) Бернської Конвенції (Додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції) займають незначні площі, розташовані переважно в межах об'єктів природно-заповідного фонду, водних об'єктів, заболочених територіях, де рубки не проводяться.

Угрупування G1.51 Березові ліси зі сфагновими мохами, G1.8 Ацидофільні ліси з домінуванням *Quercus*, G3.E Заболочені хвойні ліси неморальної зони в межах лісгоспу включають характерні для регіону лісові угруповання.

У таблиці 3.1. включено природні оселища, що за характерними особливостями відносяться до найцінніших насаджень в межах лісгоспу.

Планова діяльність у насадженнях, що за характерними особливостями відносяться до Природних оселищ Бернської Конвенції буде проводитись відповідно до Закону про території Смарагдової мережі після його ухвалення.

В зв'язку з цим планова діяльність Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» не буде негативно впливати на Природні оселища (біотопи) Бернської Конвенції.

Відповідно до частини 5 статті 12 Закону України «Про Червону книгу України», не допускається оприлюднення відомостей про точне місце перебування (зростання) об'єктів Червоної книги України та інших відомостей про них, якщо це може призвести до погіршення умов охорони та відтворення цих об'єктів. З цих позицій, інформація про місця перебування тварин Червоної книги, що є об'єктами незаконного полювання або торгівлі, або про місця зростання рослин Червоної книги України, що є об'єктами незаконного вилучення з природи для комерційних чи утилітарних цілей, є конфіденційною. До зазначеної інформації застосовується частина 8 статті 4 Закону «Про оцінку впливу на довкілля» та частини 9 і 18 «Порядку передачі документації для надання висновку з оцінки впливу на довкілля та фінансування оцінки впливу на довкілля» (постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1026).

3.2. Угрупування Зеленої книги

В результаті досліджень було описано три водні угруповання Зеленої книги (табл 3.2.).

Таблиця 3.2.

Угрупування Зеленої книги України

Назва рослинного угруповання (рослинної асоціації або рослинної формації)	Лісництво	Квартал, виділ	Зайнята площа, га
Угрупування формації глечиків жовтих (Nuphareta luteae)	Мульчицьке		
Угрупування формації латаття білого (Nymphaeeta albae)	Мульчицьке		
Угрупування формації латаття сніжно-білого (Nymphaeeta candidate)	Мульчицьке		

Квартально-видільний перелік надається у звіті з конфіденційною інформацією.

В результаті досліджень було описано три водні угруповання Зеленої книги, що займають незначні площі: Угруповання формації глечиків жовтих (*Nuphareta luteae*), Угруповання формації латаття білого (*Nymphaeeta albae*), Угруповання формації латаття сніжно-білого (*Nymphaeeta candidate*).

Отже, угруповання Зеленої книги України займають незначні площі, розташовані у водних об'єктах, де рубки проводитися не будуть.

В зв'язку з цим планова діяльність Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» не буде негативно впливати на рідкісні угруповання.

3.3. Раритетні види флори

Основу списку рідкісних видів природної флори Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» склали види, внесені в «Червону книгу України» та види, що є домінантами угруповань, внесених у «Зелену книгу України», до додатків: «Конвенції про збереження дикої фауни і флори та природних середовищ у Європі», «Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, які перебувають під загрозою зникнення» та в інші міжнародні списки рідкісних рослин, у «Перелік рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території Рівненської області» (табл.3.3.).

Таблиця 3.3.

Види рослин регіональних червоних списків, додатків міжнародних конвенцій, Європейського червоного списку видів тварин і рослин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі

Група, вид		Червона книга України,	Регіональний Бернська	СІТЕС, додаток	Європ.червоний
Українська назва	Латинська назва				
Верба лапландська	<i>Salix lapponum</i> L.	+			
Верба чорнична	<i>Salix myrtilloides</i> L.	+			
Гніздівка звичайна	<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.	+		+	
Журавлина дрібноплода	<i>Oxycoccus microcarpus</i> Turcz. Ex Rupr.	+			
Зелениця сплюснута	<i>Diphasiastrum complanatum</i> (L.) Holub	+			

Зелениця Цайллера (Дифазіаструм Цайллера)	<i>Diphasiastrum zeilleri</i> (Rouy) Holub	+				
Зозульки (Пальчатокорінник) м'ясочервоні	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soo	+			+	
Зозульки травневі	<i>Dactylorhiza majalis</i> (Rchb.) P.F.Hunt & Summerh	+			+	
Їжача голівка маленька	<i>Sparganium minimum</i> Wallr.		+			
Калачики вирізані	<i>Malva excisa</i> Rchb.		+			
Коручка болотна	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz	+			+	
Коручка темно-червона	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. Ex Bernh.) Schult.	+			+	
Коручка чемерниковидна	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz	+			+	
Лілія лісова	<i>Lilium martagon</i> L.	+				
Любка дволиста	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.	+			+	
Любка зеленоквіткова	<i>Platanthera chlorantha</i> (Cust.) Reichenb.	+			+	
Мучниця звичайна	<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (L.) Spreng.		+			
Плаун річний	<i>Lycopodium annotinum</i> L.	+				
Пухирник малий	<i>Utricularia minor</i> L.	+				
Росичка круголиста	<i>Drosera rotundifolia</i> L.		+			
Зимолюбка зонтична	<i>Chimaphila umbellata</i> Barton		+			
Латаття біле	<i>Nymphaea alba</i> L.		+			
Латаття сніжно-біле	<i>Nymphaea candida</i> J. Presl,		+			
Всього		16	7	0	8	0

Як видно в таблиці 3.3. у Червону книгу України внесено 16 видів рослин, що зростають на території лісгоспу, із них 8 видів належить до родини *Orchidaceae*: Верб лапландська *Salix lapponum* L., Верб чорнична *Salix myrtilloides* L., Гніздівка звичайна *Neottia nidus-avis* (L.) Rich., Журавлина дрібнопліда *Oxycoccus microcarpus* Turcz. Ex Rupr., Зелениця сплюснута *Diphasiastrum complanatum* (L.) Holub, Зелениця Цайллера (Дифазіаструм Цайллера) *Diphasiastrum zeilleri* (Rouy) Holub, Зозульки мясочервоні (Пальчатокорінник) м'ясочервоні *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo, Зозульки травневі *Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P.F.Hunt et Summerhayes, Коручка болотна *Epipactis palustris* (L.) Crantz, Коручка чемерниковидна *Epipactis helleborine* (L.) Crantz, Коручка темно-червона *Epipactis atrorubens* (Hoffm. Ex Bernh.) Schult., Лілія лісова *Lilium martagon* L., Любка

дволиста *Platanthera bifolia* (L.) Rich., Любка зеленоквіткова *Platanthera chlorantha* (Cust.) Reichenb., Плаун річний *Lycopodium annotinum* L., Пухирник малий *Utricularia minor* L.

8 видів підлягають охороні згідно з додатком «Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, які перебувають під загрозою зникнення»: Гніздівка звичайна *Neottia nidus-avis* (L.) Rich., Зозульки мясочервоні (Пальчатокорінник) м'ясочервоні *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo, Зозульки травневі *Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P.F.Hunt et Summerhayes, Коручка болотна *Epipactis palustris* (L.) Crantz, Коручка темно-червона *Epipactis atrorubens* (Hoffm. Ex Bernh.) Schult., Коручка чемерниковидна *Epipactis helleborine* (L.) Crantz, Любка дволиста *Platanthera bifolia* (L.) Rich., Любка зеленоквіткова *Platanthera chlorantha* (Cust.) Reichenb.

6 видів є регіонально-рідкісними видами для флори Рівненської області: Мучниця звичайна *Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng., Їжача голівка маленька *Sparganium minimum* Wallr., Калачики вирізані *Malva excisa* Rchb., Росичка круголиста *Drosera rotundifolia* L., Зимолубка зонтична *Chimaphila umbellata* Barton, Латаття біле *Nymphaea alba* L., Латаття сніжно-біле *Nymphaea candida* J. Presl.

Під час дослідження на території Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» виявлено місцезнаходження раритетних видів флори, наведені в таблиці 3.4.

Таблиця 3.4

Місцезростання раритетних видів флори

Лісництво	квар тал	виділ	Площа, га	вік	ТЛЮ	Склад	Рідкісний вид
Озерецьке					A2C	10Cз	<i>Diphasiastrum zeilleri</i>
					A2C	10Cз	<i>Diphasiastrum complanatum</i>
					B3ДС	10Cз	<i>Lycopodium annotinum</i>
					B2ДС	10Cз	<i>Lycopodium annotinum</i>
					C3ГДС	6Дз2Гз1Влч 1Cз	<i>Neottia nidus-avis</i>

Лісництво	квар тал	виділ	Площа, га	вік	ТЛУ	Склад	Рідкісний вид
Мульчицьке					B5BC О	8Сз2Бп+Влч	<i>Oxycoccus microcarpus</i>
					B5BC	6Сз4Бп	<i>Oxycoccus microcarpus</i>
					B3ДС	8Сз2Бп	<i>Lycopodium annotinum</i>
					A2C	10Сз	<i>Lycopodium annotinum</i>
					B4ДС	10Сз+Бп	<i>Chimaphila umbellate</i>
					B3ДС	6Бп4Сз	<i>Epipactis helleborine</i>
Собіщицьке					C4ГДС	7Ялє3Влч	<i>Chimaphila umbellate</i>
Сопачівське					B5BC	10Сз	<i>Oxycoccus microcarpus</i>
						Сіножаття коло річки	<i>Dactylorhiza incarnata</i>
					C3ГДС	5Гз1Дз1Яз1 Клг1Бп1Влч	<i>Platanthera chlorantha</i>
Рафалівське					B3ДС	10С	<i>Chimaphila umbellate</i> , <i>Lycopodium annotinum</i>
					C3ГД	10Дз	<i>Epipactis helleborine</i> , <i>Platanthera bifolia</i>
					C3ГД	3Дз(150)4Гз(80)2Гз(50) 1Дз(100)	<i>Epipactis helleborine</i> , <i>Platanthera chlorantha</i>
Полицьке					C3ГДС	5Дз2Бп2Гз1 Сз	<i>Neottia nidus-avis</i> , <i>Lilium martagon</i>
					C3ГДС	7Бп2Ос1Гз+ Влч	<i>Epipactis helleborine</i>
Любахівське					C2ГДС	10С	<i>Lycopodium annotinum</i>

Квартально-видільний перелік надається у звіті з конфіденційною інформацією.

3.4. Раритетні види фауни

У Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» виявлено місця гніздування птахів, занесених до Червоної книги України (табл. 3.5.).

Таблиця 3.5.

Перелік місць гніздування хижих птахів

Вид	Лісництво	Місцезнаходження (квартал, виділ)	Охоронна зона (виділ)		
			постійна (100 м)	сезонна (500м)	Згідно санітарних правил (500м)
Тетерук	Собіщицьке				
-//-					
	Сопачівське				
	Озерецьке				

Квартально-видільний перелік надається у звіті з конфіденційною інформацією.

Види фауни, особливо орнітофауни, спорадично траплялися під час переміщення на всій території лісового господарства (табл 3.6).

Таблиця 3.6

Раритетні види фауни

Лісництво	Вид	квартал	Виділ
Озерецьке	Дятел звичайний <i>Dendrocopos major</i>		
Мульчицьке	Зозуля звичайна <i>Cuculus canorus</i>		
	Синиця велика <i>Parus major</i>		
	Дрізд співочий <i>Turdus philomelos</i>		
Сопачівське	Повзик <i>Sitta europaea</i>		
Собіщицьке	Вільшанка <i>Erithacus rubecula</i>		
	Дятел звичайний <i>Dendrocopos major</i>		
	Зяблик <i>Fringilla coelebs</i>		
	Канюк звичайний <i>Buteo buteo</i>		
	Вівчарик-ковалик <i>Phylloscopus collybita</i>		
	Козуля європейська <i>Capreolus capreolus</i>		
Любахівське	Синиця велика <i>Parus major</i>		
	Вільшанка <i>Erithacus rubecula</i>		
Рафалівське	Жук-олень <i>Lucanus cervus</i>		
	Зозуля звичайна <i>Cuculus canorus</i>		
	Повзик <i>Sitta europaea</i>		
	Дрізд чорний <i>Turdus merula</i>		
	Горобець польовий <i>Passer montanus</i>		
	Вивірка звичайна <i>Sciurus vulgaris</i>		

Лісництво	Вид	квартал	Виділ
Полицьке	Повзик <i>Sitta europaea</i>		
	Жайворонок лісовий <i>Lullula arborea</i>		
	Синиця велика <i>Parus major</i>		
	Дятел звичайний <i>Dendrocopos major</i>		
	Козуля європейська <i>Capreolus capreolus</i>		

Квартально-видільний перелік надається у звіті з конфіденційною інформацією.

4. Моніторинг раритетних видів на території планової діяльності

Дослідження проведені за маршрутними шляхами, що включають об'єкти ПЗФ та ділянки чергової лісосіки, зазначеними на планово-картографічних матеріалах. Польовими дослідженнями охоплено усі ділянки, відведені у рубки головного користування та, частково – ділянки, де заплановано проведення вибіркових та суцільних санітарних рубок.

У ході складання маршрутних шляхів було проаналізовано таксаційні матеріали, з метою деталізації складу, структури, віку деревостанів, для побудови найбільш доцільних та оптимізованих шляхів обстеження. Детальні дослідження рослинного світу здійснено на облікових площадках.

На планово-картографічному матеріалі зазначено об'єкти планованої діяльності, раритетні види і угруповання та об'єкти природно-заповідного фону (ПЗФ) (Додаток Б).

Дослідження суміжних ділянок, які примикають до планованої діяльності проведено по контуру відводів деревостанів. По контуру ділянок головного користування здійснено дослідження ділянок на відстані 100 метрів.

Дані щодо локалізації ділянок планованої діяльності, де запроектовано рубки головного користування наведені у таблиці 5.1, 5.2.

За наведеними даними більша частина ділянок, у яких передбачена планована діяльність представлена сосновими насадженнями.

Всі передбачені ділянки чергової лісосіки розташовані за межами природно-заповідних об'єктів, під час дослідження на них не виявлено раритетних видів та угруповань.

Під час дослідження обстежено територію планової діяльності кожного лісництва, включаючи ділянки чергової лісосіки головного користування на 2023-2024 роки та об'єкти природо-заповідного фонду.

Для кожного лісництва складено карти поширення раритетних видів та угруповань.

Матеріали, отримані в результаті досліджень передані у ВО «Укрдержліспроєкт» для врахування при проведенні лісовпорядкування.

Детальна інформація про реєстрацію видів рослин та тварин виявлених в обстежених лісництвах надається у звіті з конфіденційною інформацією.

Відповідно до заходів охорони, наведених в Червоній книзі України для видів флори, що зростають в межах Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» рекомендовано заборону суцільних рубок та кінцевого прийому поступових рубок. Рекомендується контроль за станом популяцій.

Відповідно до заходів охорони, наведених в Червоній книзі України для видів орнітофауни рекомендовано виявлення та охорона гнізд птахів та гніздових ділянок, для фауни виявлення та охорона місць перебування та розмноження. Рекомендується контроль за станом популяцій.

Отже, при складанні переліку ділянок рубок головного користування місця знаходження видів Червоної книги будуть виключені з переліку.

За результатами проведених польових науково-дослідних робіт у межах планованої діяльності підприємства (рубки головного користування) не виявлені види флори та фауни, занесені до Червоної книги та до переліку рідкісних і зникаючих видів фауни та флори (додаток 1, 2 і 3 Бернської Конвенції та з додатку 1 Резолюції №6 (1998). За умови, якщо такі будуть виявлені під час відводів або ж безпосереднього проведення рубок головного користування вони повинні бути збережені згідно чинного Законодавства.

У разі дотриманні всіх рекомендацій та чинного Законодавства вплив від передбачених рубок на об'єкти природно-заповідного фонду здійснюватися не буде.

5. Характеристика планової діяльності

Польовими дослідженнями охоплено ділянки, відведені у рубки головного користування (табл.5.1, 5.2).

Дослідження суміжних ділянок, які примикають до планованої діяльності проведено по контуру відводів деревостанів. По контуру ділянок головного користування здійснено до слідження ділянок на відстані 100 метрів.

Усього по підприємству на 2023 рік в рубки головного користування було відведено 66 ділянок площею.

Інформація про наявність раритетних видів флори і фауни, угруповань Зеленої книги, природних оселищ Бернської Конвенції на відведених ділянках наведена в таблиці 5.1.

Таблиця 5.1.

Відомість чергової лісосіки головного користування на 2023 рік

Лісництво	Квартал, виділ	Площа, га	Господарство	Раритетні види та угруповання
Любахівське			ХВ	Відсутні
Любахівське			МЛ	-//-
Любахівське			МЛ	-//-
Любахівське			МЛ	-//-
Мульчицьке			ХВ	-//-
Мульчицьке			МЛ	-//-
Мульчицьке			МЛ	-//-
Мульчицьке			МЛ	-//-
Мульчицьке			ХВ	-//-
Озерецьке			МЛ	-//-
Озерецьке			МЛ	-//-
Озерецьке			МЛ	-//-
Озерецьке			МЛ	-//-
Полицьке			ХВ	-//-
Полицьке			ХВ	-//-
Полицьке			МЛ	-//-
Полицьке			ХВ	-//-
Полицьке			ХВ	-//-
Полицьке			МЛ	-//-
Полицьке			Мл	-//-
Полицьке			ХВ	-//-

Лісництво	Квартал, виділ	Площа, га	Господарство	Раритетні види та угруповання
Полицьке			МЛ	-//-
Полицьке			ТЛ	-//-
Полицьке			МЛ	-//-
Полицьке			МЛ	-//-
Полицьке			МЛ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			МЛ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			ХВ	-//-
Рафалівське			МЛ	-//-
Рафалівське			МЛ	-//-
Рафалівське			МЛ	-//-
Рафалівське			ТЛ	-//-
Рафалівське			ТЛ	-//-
Собіщицьке			ХВ	-//-
Собіщицьке			ХВ	-//-
Собіщицьке			ХВ	-//-
Собіщицьке			ХВ	-//-
Собіщицьке			МЛ	-//-
Собіщицьке			ХВ	-//-
Собіщицьке			ХВ	-//-
Собіщицьке			ХВ	-//-
Собіщицьке			ХВ	-//-
Собіщицьке			ХВ	-//-
Собіщицьке			ХВ	-//-
Собіщицьке			МЛ	-//-
Собіщицьке			МЛ	-//-
Сопачівське			ХВ	-//-
Сопачівське			ХВ	-//-

Лісництво	Квартал, виділ	Площа, га	Господарство	Раритетні види та угруповання
Сопачівське			Мл	-//-
Сопачівське			Хв	-//-
Сопачівське			Хв	-//-
Сопачівське			Мл	-//-
Сопачівське			Мл	-//-

Квартально-видільний перелік надається у звіті з конфіденційною інформацією.

Попередній аналіз даних обстеження показує, що на 66 ділянках планованої діяльності (відведених під рубки головного користування на 2023 рік) на час обстежень не зареєстровані місцезнаходження раритетних видів та угруповань.

Усього по підприємству на 2024 рік в рубки головного користування було відведено 44 ділянки.

Інформація про наявність раритетних видів флори і фауни, угруповань Зеленої книги, природних оселищ Бернської Конвенції на відведених ділянках наведена в таблиці 5.2.

Таблиця 5.2.

Відомість чергової лісосіки головного користування на 2024 рік

	Квартал	Виділ	Ділянка	Площа, га	Господарство	Порода	Раритетні види та угруповання
Любахівське лісництво							
1					Хв	Сз	відсутні
2					М/л	Влч	-//-
3					Хв	Сз	-//-
4					Хв	Сз	-//-
5					Хв	Сз	-//-
Разом							
Мульчицьке лісництво							
1					Хв	Сз	-//-
2					Хв	Сз	-//-
3					Хв	Ял	-//-
4					Хв	Ял	-//-
5					Хв	Ял	-//-
6					Хв	Сз	-//-

	Квартал	Виділ	Ділянка	Площа, га	Господарство	Порода	Раритетні види та угруповання
Разом							
Полицьке лісництво							
1					М/л	Бп	-/-
2					Хв	Сз	-/-
3					М/л	Бп	-/-
4					М/л	Влч	-/-
5					Хв	Сз	-/-
6					М/л	Бп	-/-
7					Т/л	Гз	-/-
Разом							
Рафалівське лісництво							
1					Хв	Сз	-/-
2					Хв	Сз	-/-
3					Хв	Сз	-/-
4					Хв	Сз	-/-
5					Хв	Сз	-/-
6					Хв	Сз	-/-
7					Хв	Сз	-/-
8					Хв	Сз	-/-
9					Хв	Сз	-/-
10					Хв	Сз	-/-
11					Хв	Сз	-/-
12					М/л	Влч	-/-
13					Хв	Сз	-/-
Разом							
Озерецьке лісництво							
1					М/л	Влч	-/-
Разом							
Собіщицьке лісництво							
1					Хв	Сз	-/-
2					Хв	Сз	-/-
3					Хв	Сз	-/-
4					Хв	Сз	-/-
5					Хв	Сз	-/-
6					Хв	Сз	-/-
7					Хв	Сз	-/-
8					Хв	Сз	-/-
9					Хв	Сз	-/-
10					Хв	Сз	-/-
Разом							
Сопачівське							

	Квартал	Виділ	Ділянка	Площа, га	Господарство	Порода	Раритетні види та угруповання
1					Хв	Сз	-//-
2					Хв	Сз	-//-
Разом							

Квартально-видільний перелік надається у звіті з конфіденційною інформацією.

Попередній аналіз даних обстеження показує, що на 44 ділянках планованої діяльності (відведених під рубки головного користування на 2024 рік) на час обстежень не зареєстровані місцезнаходження раритетних видів та угруповань.

Планована діяльність, яка включає заходи із поліпшення санітарного стану лісів у межах лісового фонду передбачає переважно проведення санітарних рубок. Суцільні санітарні рубки зосереджені переважно у насадженнях сосни звичайної, яка характеризується незадовільним станом, пошкодженням стовбуровими шкідниками та висиханням.

Моніторинг за деревоживучими комахами на місці провадження планованої діяльності здійснюється шляхом обстеження територій та оглядом і контролем територій, на яких спостерігається висихання деревини в результаті хвороб лісу або життєдіяльності шкідників.

Зрубані ділянки будуть заліснені у відповідності до вимог правил лісовідновлення в лісах України.

6. Інформація з метою проведення ідентифікації належності лісових територій до пралісів, квазіпралісів і природних лісів

За результатами аналізу відповідності показників ідентифікованих ділянок до критеріїв пралісів, квазіпралісів та природних лісів у насадженнях Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» виявлено 154,0 га природних лісів (табл. 6.1).

Таблиця 6.1.

Природні ліси

Назва Лісництва	Квартал	Виділ	Площа, га	Коротка характеристика території	Охоронна зона (частина виділів, що межують з природними лісами)
Природні ліси					
Озерецьке				Стиглі насадження вільхи чорної	
				-/-	
				-/-	
				-/-	
				-/-	
				-/-	
				-/-	
				Стиглі насадження сосни звичайної	
				Стиглі насадження вільхи чорної	
Мульчицьке				Стиглі насадження сосни звичайної	
				-/-	
				Стиглі насадження вільхи чорної	

Назва Лісництва	Квартал	Виділ	Площа, га	Коротка характеристика території	Охоронна зона (частина виділів, що межують з природними лісами)
Разом					

Квартально-видільний перелік надається у звіті з конфіденційною інформацією.

В межах Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» виявлено деревостани у віці старше 120 років (табл. 6.2).

Таблиця 6.2.

Деревостани віком старше 120 років

Лісництво	Квартал	Виділ	Площа вид. (га)	Гол.пор.	Група віку	Вік
Полицьке				Дуб звичайний	пристигаючі	180
Полицьке				Дуб звичайний	пристигаючі	180
Полицьке				Сосна звичайна	пристигаючі	140
Полицьке				Дуб звичайний	пристигаючі	180
Полицьке				Дуб звичайний	пристигаючі	130
Полицьке				Дуб звичайний	пристигаючі	130
Полицьке				Дуб звичайний	пристигаючі	130
Рафалівське				Дуб звичайний	пристигаючі	150
Рафалівське				Дуб звичайний	пристигаючі	170
Рафалівське				Дуб звичайний	пристигаючі	120
Рафалівське				Дуб звичайний	пристигаючі	160
Рафалівське				Дуб звичайний	пристигаючі	160
Рафалівське				Дуб звичайний	пристигаючі	120
Рафалівське				Дуб звичайний	пристигаючі	120
Рафалівське				Дуб звичайний	пристигаючі	150
Любахівське				Сосна звичайна	пристигаючі	130
Любахівське				Дуб звичайний	пристигаючі	125
Любахівське				Дуб звичайний	пристигаючі	130
Любахівське				Дуб звичайний	пристигаючі	130
Сопачівське				Сосна звичайна	пристигаючі	130
Сопачівське				Сосна звичайна	пристигаючі	120
Сопачівське				Дуб звичайний	пристигаючі	120
Сопачівське				Сосна звичайна	пристигаючі	120
Собіщицьке				Сосна звичайна	пристигаючі	120
Озерецьке				Сосна звичайна	пристигаючі	120
Озерецьке				Дуб звичайний	пристигаючі	170
Озерецьке				Дуб звичайний	пристигаючі	130
Мульчицьке				Сосна звичайна	пристигаючі	125
Мульчицьке				Сосна звичайна	пристигаючі	120
Мульчицьке				Сосна звичайна	пристигаючі	130

Лісництво	Квартал	Виділ	Площа вид. (га)	Гол.пор.	Група віку	Вік
Мульчицьке				Сосна звичайна	пристигаючі	120
Мульчицьке				Сосна звичайна	пристигаючі	130
Мульчицьке				Сосна звичайна	пристигаючі	120
Мульчицьке				Сосна звичайна	пристигаючі	142
Мульчицьке				Сосна звичайна	пристигаючі	130
Мульчицьке				Сосна звичайна	пристигаючі	120
Мульчицьке				Сосна звичайна	пристигаючі	120
Мульчицьке				Сосна звичайна	пристигаючі	120

Квартально-видільний перелік надається у звіті з конфіденційною інформацією.

За результатами дослідження ВО «Укрдержліспроєкт» з'ясовано, що на ділянках, які формують кластери по 20 га і більше (за винятком виділених природних лісів) проводилися в минулому господарські заходи, а решта ділянок не формують кластери необхідної площі.

7. Інформація щодо проведення лісовідновлення на лісосіках рубок головного користування

У 2023 році підприємством здійснено планову діяльність на площі 88,4 га.

Лісовідновлення проведено на площі 49,3 га основними лісоутворюючими породами в рахунок лісосіки поточного року (табл 7.1).

Таблиця 7.1.

Проведення лісовідновлення на лісосіках

Рік прове- дення	Суцільні і зруби, всього га	В тому числі головне користуван- ня, га	Лісовідновлення, га						
			всього	В тому числі за основними лісоутворюючими породами		В тому за рахунок лісосіки поточного року, га	В тому числі, га		
				сосна	Дуб		Лісові культури	Природне поновлення	В тому числі зі сприянням природному поновленню
2023	140	88,4	49,3	47,2	2,1	49,3	49,3	-	-

8. Облік заготовленої деревини та лісопродукції

Облік заготовленої деревини та лісопродукції за період планової діяльності 2023 року наведено в таблиці 8.1.

Таблиця 8.1.

Приймання лісопродукції (універсальний звіт)

Параметри: Початок періоду: 01.01.2023 0:00:00

Кінець періоду: 31.12.2023 23:59:59

Лісництво	Разом	
Вид рубки	Кількість бирок	Об'єм
Любахівське	15 982	5 889,2010
ПРЖ	91	140,4820
ПРХ	10 695	1 970,0570
ПРЧ	4	10,0420
СЛР	1 059	700,8650
СРВ	3 680	1 796,4310
СРС	453	1 271,3240
Мульчицьке	14 618	6 716,5230
ПРЖ	140	306,4490
ПРХ	6 384	2 336,2470
СЛР	1 072	1 302,5550
СРВ	396	411,5380
СРС	6 626	2 359,7340
Озерецьке	14 748	5 356,1840
ПРЖ	7	35,0210
ПРХ	2 309	1 222,1570
СЛР	4 530	986,9170
СРВ	4 596	2 336,7170
СРС	3 306	775,3720
Полицьке	16 083	7 099,4480
ПРЖ	26	85,8260
ПРХ	10	55,1640
СЛР	8 686	3 983,1270
СРВ	841	998,5390
СРС	6 520	1 976,7920
Рафалівське	29 623	10 019,4260
ПРЖ	25	71,0860
ПРХ	5 286	1 105,8040
СЛР	21 308	7 106,7960
СРВ	1 172	1 203,9760
СРС	1 832	531,7640

Собіщицьке	57 677	16 924,6106
БЛШ	6 690	2 353,2152
ПРЖ	95	264,0650
ПРХ	9 332	2 812,3700
СЛР	26 598	6 227,4104
СРВ	10 273	3 890,0140
СРС	4 689	1 377,5360
Сопачівське	19 657	5 015,7630
ПРЖ	21	83,6290
ПРХ	3 852	724,4730
СЛР	9 642	2 455,0940
СРВ	2 970	803,4120
СРС	3 172	949,1550

9. Моніторинг заходів, які передбачають запобігання негативного впливу на довкілля

Відповідно до Методичних рекомендацій проаналізовано вплив планової діяльності на біорізноманіття (табл. 9.1).

Таблиця 9.1.

Заходи, які передбачають запобігання негативного впливу на довкілля

Фактор довкілля	Потенційні негативні впливи	Опис передбачених заходів на запобігання негативного впливу	Результати моніторингу
<i>Лісозаготівля</i>			
<i>Ґрунти</i>	В результаті пошкодження ґрунтів, збільшується небезпека появи ерозії	Призупиняти роботи під час перезволоження верхнього шару ґрунту; розміщувати навантажувальні площадки в легкодоступних місцях	Ознаки ерозії в межах лісгоспу не виявлено
	Ущільнення ґрунтів, зміна структури, зниження їхньої водопроникності та водоутримуючої здатності	Залишати порубкові рештки для перегнивання на лісосіці	Планова діяльність відповідає екологічним вимогам
	Внаслідок великої кількості порубкових решток підвищується пожежна небезпека	Спалювання порубкових решток проводити під час пожежобезпечного періоду та з дотриманням всіх правил протипожежної безпеки	Планова діяльність відповідає екологічним вимогам
<i>Ґрунти</i>	Забруднення ґрунту нафтопродуктами та відходами	Забезпечувати безпечне використання й зберігання ПММ для запобігання можливого забруднення ґрунту. Влаштувати місце заправки бензопил або використовувати гумові коврики. На	Планова діяльність відповідає екологічним вимогам

Фактор довкілля	Потенційні негативні впливи	Опис передбачених заходів на запобігання негативного впливу	Результати моніторингу
		верхніх складах, пунктах заправки ПММ, місцях заправки техніки у лісі, повинен знаходитись готовий до використання абсорбент (мішечок із сухою тирсою). Тверді відходи (шини, пляшки, промаслене ганчір'я, сміття тощо) повинні вивозитись з лісу та утилізуватись.	
Природі оселищ а (біотопи) Бернської Конвенції,	Знижується біорізноманіття лісових видів	Збереження найцінніших насаджень	Визначено: 10 Природих оселищ (біотопів) Бернської Конвенції,
Рослинність	Знижується біорізноманіття лісових видів	Виявляти і заносити до технологічних карт місця зростання рідкісних і зникаючих рослинних видів, що зустрічаються на ділянці	Визначено: 10 Природих оселищ (біотопів) Бернської Конвенції, 3 угруповання Зеленої книги, 16 видів ЧКУ, 8 види СІТЕС, 6 регіонально- рідкісних видів. Створено охоронні зони. Всі місцезнаходження збережено.
	Зменшення кількості підросту в результаті проведення лісогосподарських заходів	Вибирати метод та сезон проведення рубки, що гарантує збереження благонадійного підросту господарськоцінних	Планова діяльність відповідає екологічним вимогам

Фактор довкілля	Потенційні негативні впливи	Опис передбачених заходів на запобігання негативного впливу	Результати моніторингу
		порід для лісовідновлення природнім шляхом	
<i>Фауна</i>	Руйнування середовища існування, порушення спокою тварин внаслідок проведення рубок. Присутність машин і людей при лісозаготівлі порушують спокій тварин	Виявляти і заносити до технологічних карт місцезнаходження зникаючих видів, що зустрічаються на ділянці, планувати та виконувати заходи з їх охорони	Проводяться пошуки гнізд та місць розмноження видів фауни
<i>Водний режим території</i>	Водоутримуюча здатність ґрунтів знижується на зрубках, що призводить до збільшення поверхневого стоку. Забруднення вод нафтопродуктами, відходами негативно впливає на живі організми водоймищ	Зберігати лісову рослинність у буферній зоні на берегах водоймищ. Забезпечувати безпечне використання й зберігання хімікатів, ПММ для запобігання можливого забруднення вод.	Планова діяльність відповідає екологічним вимогам
<i>Лісовідновлення</i>			
<i>Ґрунти</i>	Ґрунтова ерозія після підготовки ґрунту на ділянках	Відновлювати лісовий покрив якомога швидше. Не проводити суцільну підготовку ґрунту на крутих схилах, нестабільних або ерозійно- небезпечних ґрунтах	Планова діяльність відповідає екологічним вимогам
	При використанні машин і механізмів можливе ущільнення та забруднення паливномастильними матеріалами	Використовувати природозберігаючі технологію та техніку або виконувати роботи вручну. Забезпечувати безпечне використання й зберігання ПММ	Планова діяльність відповідає екологічним вимогам

В результаті моніторингу встановлено, що планова діяльність Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» відповідає екологічним вимогам.

Діяльність в об'єктах природно-заповідного фонду та на флористично цінних територіях не проводиться.

Виділено охоронні зони в місцезнаходженнях раритетних видів відповідно Наказу Міністерства екології та природних ресурсів України «Про додаткові заходи щодо збереження рідкісних та зникаючих видів тварин та рослин» від 29 грудня 2016 року №557 та Постанови Кабінету Міністрів України від 12 травня 2023 р. № 499 «Порядок створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах».

10. Оцінка впливу господарської діяльності на ґрунтовий покрив, окремих лісових кварталів та виділів у Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України»

Більшість ґрунтів Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» (лісництва колишнього ДП «Рафалівське лісове господарство») представлені дерново-підзолистими ґрунтами з різним ступенем опідзолення на материнських породах легкого гранулометричного складу (річкові алювіальні відкладення), що утворилися у процесі накладання та взаємної дії дернового та підзолистого процесів. Вони мають низький природний рівень родючості, високу водопроникність та низьку вологоємність. Зустрічаються дерново-підзолисті глибоко-глеюваті ґрунти. У безстічних місцях сформувалися торфувато-болотні ґрунти.

На обстеженій території підприємства не виявлено проявів розвитку водної чи вітрової ерозії. Рівний рельєф, рівень водопоглинаючої здатності ґрунтів, потужний шар лісової підстилки, шар моху - захищають поверхню від ерозійних процесів.

У межах обстеженої території не виявлено явних пошкоджень ґрунтового покриву та проявів деградаційних процесів, обумовлених проведенням лісогосподарських робіт.

Ці площі були визначені, як репрезентативні, для таких кварталів та виділів лісництв:

Назва лісництва	Квартал	Виділ	Площа
Полицьке	82	28	3
	85	22	10
	83	14	1,8
	65	6	6,2
	66	15	1,6
	78	5	22
	48	5	2,5
	90	18	3,7
	67	10	3,6
Любахівське	35	18	3,4

	37	1	3,2
	40	1	1,5
	45	30	1,5
Мульчицьке	46	53	4
	51	1	4,7
	62	33	4,9
	47	52	1,9
	62	22	1,1
	65	17	4,6
	46	25	1,1
	63	13	4,7
	42	32	4
	42	47	2,7
	50	12	1,9
	51	17	2
	55	20	2,4
	38	53	1,5
	89	52	2,7
	38	25	1,8
	50	50	1,7
Рафалівське	31	17	7
	28	10	1,9
	36	8	4,2
	40	6	1,7
	2	14	2,3
	6	29	2
	73	8	3
	75	19	2,5
	30	3	1,5
	22	5	3,4
	34	12	2,7
	34	29	3,9
	40	23	3
	35	4	1,2
	79	14	1,1
	75	31	1,1
Сопачівське	5	40	4,7
	11	29	5,5
	35	32	1,3
	39	43	5,5
	20	8	1,7
	2	15	1,8
	7	28	1,3
	27	76	3

	34	15	8,4
Озерецьке	77	67	10
Собіщицьке	5	32	1,5
	5	44	1,6
	17	5	1,6
	69	10	2,8
	18	9	2,8
	69	24	1,9
	65	1	7
	35	48	4,7
	47	34	4,5
	77	55	5
	76	12	10,5
	7	6	2,3
	20	7	3,2
	38	6	2,2
	40	18	1,9
	44	3	2,4
	46	46	3,7
	49	19	3,1
	49	14	3,1
	51	57	2,1
	51	70	2,6
	53	25	1,5
	53	37	1,6
	54	20	3,3
	54	21	3
	68	11	2,7
	69	3	6,9
	69	13	11
	69	31	1,3
	69	33	1,8
	70	33	1,4
	71	19	8,5
	72	9	1,8
	75	11	2,5
	75	24	1,3
	75	30	1,9
	77	27	1,3
	10	29	4,9
	13	31	1,9
	14	50	1,7
	18	13	5,1
	26	34	1,5

	68	36	2
	73	36	1,5

Враховуючи геоморфологічні умови ґрунтоутворення і регіональні особливості ведення лісогосподарської діяльності в умовах зони Полісся, де знаходяться землі господарства, у процесі післяпроектного моніторингу, необхідно виділяти репрезентативні виділи для площ головного користування, які визначаються річними планами лісогосподарських робіт чи річними лісосічними відомостями, у відповідності до фонду рубок.

Вважаємо за можливе проведення всіх видів рубок (рубки головного користування, санітарні та інші), передбачених Законодавством України, на представленому масиві головного користування.

11. Моніторинг стану ґрунтового покриву репрезентативних виділів після проведення планованої діяльності у Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України»

Проведення моніторингу стану ґрунтового покриву Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» (лісництва колишнього ДП «Рафалівське лісове господарство») на ділянках головного користування, після проведення робіт планованої діяльності, показав, що розбіжностей між прогнозованим та фактичним впливом господарської діяльності на ґрунтовий покрив не виявлено. Ґрунтовий покрив представлений головним чином дерново-підзолистими ґрунтами з різним ступенем прояву підзолистого і дернового процесів. Він сформований на материнських породах легкого гранулометричного складу (річкові алювіальні відкладення).

Визначені пошарові показники твердості ґрунту показали, що практично на всіх обстежених виділах значного ущільнення ґрунту не відбулося. Незначні деформації та ущільнення верхнього 10-см шару ґрунту, які мали місце після проведених рубок, усунуті в процесі робіт з підготовки ґрунту для подальшого лісовикористання.

Рівнинний рельєф на всіх виділах, висока поглинаюча здатність ґрунтів легкого гранулометричного складу (супіщаного), потужний шар лісової підстилки, виключають можливість розвитку водної або вітрової ерозії на обстеженій території. На деяких виділах спостерігається початок процесу інтенсивного самовідновлення лісових порід за рахунок росту порід другого ярусу. На більшості ділянок вже проведені посадкові роботи саджанців наступних лісових порід.

Для Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» (лісництва колишнього ДП «Рафалівське лісове господарство») репрезентативними були визначені такі ділянки:

Сопачівське лісництво – квартал 33 (виділ 22);

Озерецьке лісництво – квартал 79 (виділ 14);

Мульчицьке лісництво – квартал 66 (виділ 9);

Собіщицьке лісництво – квартал 21 (виділ 14).

Рафалівське лісництво - квартал 54 (виділ 16);

Полицьке лісництво – квартал 23 (виділ 6).

Отже, ведення лісогосподарської діяльності з дотриманням встановлених законодавством України вимог, що ґрунтуються на багаторічному досвіді лісководів практиків та сучасних наукових розробках у галузі лісівництва (Правила рубок головного користування, затверджені наказом Держкомітету лісового господарства України 23.12.2009 №364, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 26.01.2010 р. за №85/17380, Санітарні правила в лісах України, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 27.07. 1995 р. №555), не наносить жодної шкоди ґрунтовому покриву лісових масивів, не спричиняє розвиток деградаційних процесів взагалі, та процесів ерозії ґрунтів зокрема.

Висновки

У звіті наведено результати дослідження у відповідності до отриманого Висновку з оцінки впливу на довкілля від 29.11.2021 року №21/01-20216248128/1 планованої діяльності Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» «Спеціальне використання лісових ресурсів у порядку проведення рубок. Суцільні рубки головного користування – площа 266,0 га щорічно, суцільні санітарні рубки – площа 50,5 га щорічно» (реєстраційний номер справи про оцінку впливу на довкілля планованої діяльності 20216248128).

Вивчення біорізноманіття у лісах Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» проводилось у вегетаційний сезон 2019-2023 років під час маршрутних досліджень Волинського Полісся.

За матеріалами дослідження складено квартально-видільний перелік місцезнаходження видів флори, фауни та угруповань, які підлягають охороні та збереженню: об'єкти Червоної книги України; види з додатків 1, 2 і 3 до Конвенції про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування у Європі (Бернської Конвенції) та з додатку 1 Резолюції №6 (1998) даної Конвенції; рослинні угруповання, занесені до Зеленої книги України; природні оселища (біотопи), що підлягають збереженню з додатку Резолюції 4 (1998) до Бернської Конвенції в межах Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» для подальшого моніторингу за їхнім станом.

20-22 травня, 30 серпня 2021 року, 17 серпня 2022 року, 8 червня 2023 року повторно обстежені ділянки, що заплановані для проведення рубок із фонду головного користування на 2023-2024 роки та прилеглі території в межах 100 м, санітарних рубань.

За результатами аналізу відповідності показників ідентифікованих ділянок до критеріїв пралісів, квазіпралісів та природних лісів у насадженнях Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» виявлено 154,0 га природних лісів.

Територія Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» є елементами регіональної екологічної мережі Рівненської області.

Білозерсько- Черемське ядро екомережі оточене територіями Озерецького, Мульчицького і Собіщицького лісництв. Південна частина Мульчицького (кв. 90, 94, 95) і північна частина Собіщицького (кв. 51-60, 68-70) лісництв входять до складу цього ядра екомережі.

В межах лісового господарства проходять важливі екокоридори національного, міжрегіонального та регіонального рівнів:

2. Зарічненсько-Дубровицький
7. Цумансько-Дубровицький
8. Любешівсько-Черемський
9. Черемсько-Білозерсько-Маневицький
19. Стирський північний

Зарічненсько-Дубровицький екокоридор регіонального рівня формує Любешівсько-Перебродський екокоридор національної екомережі у складі Поліського екокоридору макрорівня.

Любешівсько-Черемський та Черемсько-Білозерсько-Маневицький екокоридори відіграють міжрегіональне значення.

Вздовж річки Стир, яка протікає територією лісового господарства сформований річковий Стирський північний екокоридор, який відіграє важливу регіональну й міжрегіональну біокомунікативну роль в системі об'єктів водного та прибережно-водного середовища, об'єднуючи відповідні типи водних, прибережних та евтрофно-болотних типів оселищ.

Озерецьке (кв. 1-80) і Мульчицьке (кв. 1-18, 23-26, 30-32, 36-43, 70-89, 91) лісництва входять до складу Любешівсько-Черемського екологічного коридору.

Собіщицьке (кв. 1-21, 29-49, 63, 71-77) лісництво входять до складу Черемсько-Білозерсько-Маневицького екологічного коридору.

Сопачівське (кв. 1-2, 4-7, 9-12, 15-22, 24-40) лісництво входять до складу Зарічненсько-Дубровицького екологічного коридору.

Рафалівське (кв. 49) і Полицьке (кв. 30-70, 95, 97-100) лісництва входять до складу Цумансько-Дубровицького екологічного коридору.

Сопачівське (кв. 3, 8) лісництво входить до Стирського північного екологічного коридору.

Під час дослідження території екомережі всі виявлені раритетні види та угруповання позначено в квартално-видільних таблицях, наведених у відповідних розділах звіту.

Площа природно-заповідного фонду Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» складає 8894,1 га – 18,2% від загальної площі лісгоспу і відповідає своєму цільовому призначенню.

Території, виділені для включення до Смарагдової мережі в лісгоспі відсутні.

Територія Озерецького, Мульчицького і Собіщицького лісництв оточує Білоозерське відділення Рівненського природного заповідника, що включений до об'єкту Смарагдової мережі UA0000023 – Рівненський природний заповідник площею 42924 га (рис. 3.3.).

Територія Озерецького лісництва межує з Черемським природним заповідником, що включений до об'єкту Смарагдової мережі UA0000024 – Черемський природний заповідник площею 2949 га.

Під час дослідження рослинного покриву Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» виявлено 10 природних оселища (біотопи) Бернської Конвенції (додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції): C1.222 Вільноплаваючі скупчення *Hydrocharis morsus-ranae*, C1.224 Вільноплаваючі колонії *Utricularia australis* та *Utricularia vulgaris*, C1.3413 Запості *Hottonia palustris* на мілководдях, C1.4 Постійні дистрофні озера, ставки та водойми, C2.33

Мезотрофна рослинність повільно текучих водотоків, D2.3 Перехідні трясовини та сплавини, G1.51 Березові ліси зі сфагновими мохами, G1.8 Ацидофільні ліси з домінуванням *Quercus*, G3.E Заболочені хвойні ліси неморальної зони, X04 Комплекси верхових боліт.

Отже, Природні оселища (біотопи) Бернської Конвенції (додаток I Резолюції 4 (1996) Бернської Конвенції) займають незначні площі, розташовані переважно в межах об'єктів природно-заповідного фонду, водних об'єктів, заболочених територіях, де рубки не проводяться.

Планова діяльність у насадженнях, що за характерними особливостями відносяться до Природних оселищ Бернської Конвенції буде проводитись відповідно до Закону про території Смарагдової мережі після його ухвалення.

В результаті досліджень було описано три водні угруповання Зеленої книги, що займають незначні площі: Угруповання формації глечиків жовтих (*Nuphareta luteae*), Угруповання формації латаття білого (*Nymphaeeta albae*), Угруповання формації латаття сніжно-білого (*Nymphaeeta candidate*).

Отже, угруповання Зеленої книги України займають незначні площі, розташовані у водних об'єктах, де рубки проводитися не будуть.

У Червону книгу України внесено 16 видів рослин, що зростають на території лісгоспу, із них 8 видів належить до родини *Orchidaceae*: Верба лапландська *Salix lapponum* L., Верба чорнична *Salix myrtilloides* L., Гніздівка звичайна *Neottia nidus-avis* (L.) Rich., Журавлина дрібноплода *Oxycoccus microcarpus* Turcz. Ex Rupr., Зелениця сплюснута *Diphasiastrum complanatum* (L.) Holub, Зелениця Цайллера (Дифазіаструм Цайллера) *Diphasiastrum zeilleri* (Rouy) Holub, Зозульки мясочервоні (Пальчатокорінник) м'ясочервоні *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo, Зозульки травневі *Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P.F.Hunt et Summerhayes, Коручка болотна *Epipactis palustris* (L.) Crantz, Коручка чемерниковидна *Epipactis helleborine* (L.) Crantz, Коручка темно-червона *Epipactis atrorubens* (Hoffm. Ex Bernh.) Schult., Лілія лісова *Lilium martagon* L., Любка дволиста *Platanthera bifolia* (L.) Rich., Любка зеленоквіткова *Platanthera chlorantha* (Cust.) Reichenb., Плаун річний *Lycopodium annotinum* L., Пухирник малий *Utricularia minor* L.

8 видів підлягають охороні згідно з додатком «Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, які перебувають під загрозою зникнення»: Гніздівка звичайна *Neottia nidus-avis* (L.) Rich., Зозульки мясочервоні (Пальчатокорінник) м'ясочервоні *Dactylorhiza incarnata* (L.) Soo, Зозульки травневі *Dactylorhiza majalis* (Rchb.) P.F.Hunt et Summerhayes, Коручка болотна *Epipactis palustris* (L.) Crantz, Коручка темно-червона *Epipactis atrorubens* (Hoffm. Ex Bernh.) Schult., Коручка чемерниковидна *Epipactis helleborine* (L.) Crantz, Любка

дволиста *Platanthera bifolia* (L.) Rich., Любка зеленоквіткова *Platanthera chlorantha* (Cust.) Reichenb.

6 видів є регіонально-рідкісними видами для флори Рівненської області: Мучниця звичайна *Arctostaphylos uva-ursi* (L.) Spreng., Їжача голівка маленька *Sparganium minimum* Wallr., Калачики вирізані *Malva excisa* Rchb., Росичка круголиста *Drosera rotundifolia* L., Зимолубка зонтична *Chimaphila umbellata* Barton, Латаття біле *Nymphaea alba* L., Латаття сніжно-біле *Nymphaea candida* J. Presl.

Види фауни, особливо орнітофауни, спорадично траплялися під час переміщення на всій території лісового господарства.

Під час дослідження обстежено територію планової діяльності кожного лісництва, включаючи ділянки чергової лісосіки головного користування на 2023-2024 роки та об'єкти природо-заповідного фонду.

Для кожного лісництва складено карти поширення раритетних видів та угруповань.

Враховуючи переважання на Волинському Поліссі соснових насаджень, в яких малопоширені раритетні види та угруповання, дослідження проводилося у кварталах, де запланована планова діяльність у кількох суміжних виділах та вздовж маршрутів нанесених на картах. Дослідження проводилося двома робочими групами із біологами Глінською С.О. і Штокало С.С. Це дозволило обстежити ділянки фонду головного користування і скласти переліки раритетних видів та угруповань для лісгоспу.

Дослідження суміжних ділянок, які примикають до планованої діяльності проведено по контуру відводів деревостанів. По контуру ділянок головного користування здійснено дослідження ділянок на відстані 100 метрів.

Попередній аналіз даних обстеження показує, що на 66 ділянках планованої діяльності (відведених під рубки головного користування на 2023 рік) та на 44 ділянках планованої діяльності (відведених під рубки головного користування на 2024 рік) на час обстежень не зареєстровані місцезнаходження раритетних видів та угруповань.

У 2023 році підприємством здійснено планову діяльність на площі 88,4 га.

Лісовідновлення проведено на площі 49,3 га основними лісоутворюючими породами в рахунок лісосіки поточного року.

Планована діяльність, яка включає заходи із поліпшення санітарного стану лісів у межах лісового фонду передбачає переважно проведення санітарних рубок. Санітарні рубки зосереджені переважно у насадженнях сосни звичайної, яка характеризується незадовільним станом, пошкодженням вітровалом та буреломами.

Моніторинг за деревоживучими комахами на місці провадження планованої діяльності здійснюється шляхом обстеження територій та оглядом і контролем територій, на яких спостерігається висихання деревини в результаті хвороб лісу або життєдіяльності шкідників.

Зрубані ділянки будуть заліснені у відповідності до вимог правил лісовідновлення в лісах України.

Відповідно до заходів охорони, наведених в Червоній книзі України для видів флори, що зростають в межах Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» рекомендовано заборонити збирання рослин, несанкціоновану заготівлю рослин та порушення умов місцезростання, вирубування, випас, сінокосіння на луках, осушення боліт. Рекомендується контроль за станом популяцій.

Відповідно до заходів охорони, наведених в Червоній книзі України для видів орнітофауни передбачено виявлення та охорона гнізд птахів та гніздових ділянок, для фауни - виявлення та охорона місць перебування та розмноження. Рекомендується контроль за станом популяцій.

У виявлених місцезнаходженнях раритетних видів рекомендується проводити моніторинг за станом популяцій раритетних видів для уникнення негативного впливу на рідкісні види.

В результаті моніторингу встановлено, що планова діяльність Філії «Рафалівське лісове господарство» ДП «Ліси України» відповідає екологічним вимогам.

Діяльність в об'єктах природно-заповідного фонду та на флористично цінних територіях не проводиться.

Виділено охоронні зони в місцезнаходженнях раритетних видів відповідно Наказу Міністерства екології та природних ресурсів України «Про додаткові заходи щодо збереження рідкісних та зникаючих видів тварин та рослин» від 29 грудня 2016 року №557 та Постанови Кабінету Міністрів України від 12 травня 2023 р. № 499 «Порядок створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах».

Література

1. Андрієнко Т.Л. Рідкісні центральноевропейські види у флорі Волинської частини Західного Полісся / Т.Л. Андрієнко, О.І Прядко // Український ботанічний журнал. – 2006. – 63, № 5. – С. 661-670.
2. Андриенко Т.Л. Растительный мир Украинского Полесья в аспекте его охраны. / Т.Л. Андриенко, Ю.Р. Шеляг-Сосонко Киев: Наук думка, 1983. – 216 с.
3. Василюк О. Виявлення територій, придатних для оголошення об'єктами природно-заповідного фонду / Олексій Василюк, Анастасія Драпалюк, Григорій Парчук, Дарія Ширяєва. За заг. редакцією Олени Кравченко – Львів, 2015, 80 с.
4. Вінніченко Т.С. Рослини України під охороною Бернської конвенції / Вінніченко Т.С. – Хімджест, 2006. – 176 с.
5. Закон України "Про тваринний світ" від 13.12.2001 р. №2894-III // Верховна Рада України, 2002. – № 14. – ст. 97.
6. Закон України "Про рослинний світ" від 09.04.1999 р. №591-XIV // Верховна Рада України, 1999. – № 22-23. – ст. 198.
7. Закон України "Про Червону книгу України" від 07.02.2002 р. №3055-III // Верховна Рада України, 2002. – № 30. – ст. 201.
8. Закон України "Про Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки" від 21.09.2000 р. №1989-III // Верховна Рада України, 2000. – № 47. – ст. 405.
9. Закону України "Про екологічну мережу України" від 24.06.2004 р. №1864-IV // Верховна Рада України, 2004. – № 45. – ст. 502.
10. Закону України "Про природно-заповідний фонд" від 16.06.1992 р. №2456-XII // Верховна Рада України, 1992. – № 34. – ст. 502.
11. Зелена книга України /під загальною редакцією члена-кореспондента НАН України Я.П. Дідуха – К.: Альтерпрес, 2009. – 448 с.

12. Конвенція про охорону дикої флори і фауни та природних середовищ існування в Європі (Берн, 1979). – К., 1998. – 76 с.
13. Куземко А. Тлумачний посібник оселищ Резолюції №4 Бернської конвенції, що знаходяться під загрозою і потребують спеціальних заходів охорони. / Куземко А., С. Садогурська, О. Василюк. – Київ, 2017. – 124 с.
14. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 17.12.2020 № 368 «Про затвердження переліків рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, та типових природних рослинних угруповань, які підлягають охороні і заносяться до Зеленої книги України, та природних рослинних угруповань, які вилучені із Зеленої книги України».
15. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 15.02.2021 № 111 «Про затвердження переліків видів рослин та грибів, що заносяться до Червоної книги України (рослинний світ), та видів рослин та грибів, що виключені з Червоної книги України (рослинний світ)».
16. Наказ Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 19.01.2021 № 29 «Про затвердження переліків видів тварин, що заносяться до Червоної книги України (тваринний світ), та видів тварин, що виключені з Червоної книги України (тваринний світ)».
17. Національний атлас України / НАН України, Інститут географії, Державна служба геодезії, картографії та кадастру ; голов. ред. Національного атласу України Л. Г. Руденко ; голова ред. кол. Б. Є. Патон. - К. : ДНВП «Картографія», 2007. - 435 с.
18. Пачоский И.К. Флора Полесья и прилежащих местностей // Труды Санкт.–Петербургского о-ва естествоиспытателей – СПб., 1897. – Т. 27. –В. 2. – 103 с., 1899 – Т. 29. – В. 3. – 113 с.; 1900. – Т. 30. – В. 3. – 259 с.
19. Перелік регіонально рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів рослин на території Рівненської області від 07 грудня 2018 року № 1229 [електронний ресурс] <https://ror.gov.ua/rishennya-oblasnoyi-radi-7-sklikannya/1229>

20. Постанова КМУ № 1196. від 16 грудня 2015 р. «Про затвердження Порядку включення територій та об'єктів до переліків територій та об'єктів екологічної мережі»
21. Природно-заповідний фонд Рівненської області / Під ред. Ю.М. Гриценка, Рівне: Волинські обереги, 2008. – 216 с.
22. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 травня 2023 р. № 499 «Порядок створення охоронних зон для збереження біорізноманіття у лісах». Рішення Рівненської обласної ради № 225 від 17 червня 2016 року «Про затвердження Регіональної схеми екологічної мережі Рівненської області».
23. Смарагдова мережа в Україні / Під редакцією Проценка Л.Д. Київ –Хімджест. 2011. 192 с.
24. Фіторізноманіття Українського Полісся та його охорона / Під заг. ред. Т.Л. Андрієнко. К.: Фітосоціоцентр 2006. – 316 с.
25. Флора УРСР / За ред. М. І. Котова – К. : Вид-во АН УРСР, 1936 – 1965. – Т. 1 – 12.
26. Червона книга України. Рослинний світ / За ред. Я. П. Дідуха – К. : Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с.
27. <http://emerald.net.ua/>
28. www.UkrBin.com.ua

СПИСОК ВИКОНАВЦІВ

Кандидат біологічних наук,
доцент кафедри екології, географії та хімії
Рівненського державного гуманітарного університету

Глінська С.О.

ДОДАТКИ

Додатки надаються у звіті з конфіденційною інформацією.